äärde puust maja [77]. Puust elumaju ehitas endale ka rida kroonuametnikke ning mõnigi linna vaimulik. Pahatihti olid need ka meie aja mõistete järgi üsna suured ehitised. Näitena võiks tuua pastor Joh. Witstockile kuulunud puust elumaja, mis tema päranduse hindamisel a. 1696 osutus mõõtmisel $21^1/_2$ rootsi sülda pikaks ning 6 sülda laiaks ja mille väärtust hinnati uuena 300-le ning tolleaegses seisukorras 150-le riigitaalrile. Maja juurde kuulus hulk kõrvalhooneid, nagu tall, ait jne., mis, peale kivist keldri, olid samuti kõik puust [78].

Niisuguste suurte puust ehituskomplekside tuleohtlikkus tervele ümbrusele ei vaja rõhutamist. See põhjustas isegi mõnikord selles asjas muidu nii „liberaalsete" riigi- ja linnavõimude vahelesegamist. Nii sattus a. 1696 lipnik Funcken, kes oli püstitanud kindralkuberneri nõusolekul Laia tänava äärde suure puust elamu arvukate kõrvalhoonetega, protsessi mitte ainult raega, vaid ka Liivimaa õuekohtuga, kes nägi selles hädaohtu oma uuele läheduses asuvale ametihoonele (Laia ja Rüütli tänava nurgal, Ülikooli praeguse apteegi maja kohal). Lõpptulemusena kohustati Funckenit lammutama oma ehitised, mis nähtavasti, vähemalt osalt, ka teostus [79].

Eriti palju puust maju ehitati Tartu, nii ülemuse loaga kui ka omavoliliselt, Põhjasõja esimestel aastatel, mil linna paigutatud arvukad väeosad ja kokkuvoolanud sõjapõgenikud põhjustasid seninägematu korterikriisi. Arvukate erandite tegemise ja nõrga kontrolli tõttu olid puuhoonete ehitamist piiravad määrused muutunud peaaegu illusoorseks ning täie õigusega võis Tartu raehärra G. Hasenfelder a. 1703 tõendada „dasz es also wegen der Verordnung von Stein zu bauen eine wunderliche bewentnis habe" [80].

Puu eelistamisel ehitusmaterjalina etendas peaosa selle odavus võrreldes telliskiviga. Pealegi oli ehituskivi hankimine sama tülikas kui varematelgi aastatel. Oli ju telliskivilöövide arv Tartu ümbruses ennem vähenenud kui kasvanud, kuna kroonu hakkas redutseeritud mõisades rõhku panema ka metsade kaitsele. Selle tagajärjel muutus ajuti isegi ehituspuu saamine linnas raskeks.

Teatud osa mängisid aga ka tervishoidlikud kaalutlused. Arvestades Tartu soist aluspinda ja sellest tingitud põhjavee pinna kõrgust,

---

[77] Raeprot. 1692, lk. 250, 475, 477, 493; 1703 lk. 552.

[78] Raeprot. 1693, lk. 143 j. e.

[79] Raeprot. 1696, lk. 333, 362, 377, 388, 392, 396, 444, 494, 523, 567, 568, 583. Acta causarum privatorum 1696 nr. 66, 67. IX, 54. Õuekohus raele 15. 5. 1696; IX, 56. Õuekohus raele 19. 5. 1696.

[80] Raeprot. 1703, lk. 552.

Tartu V, lk. 252